

УДК 378.147:004.738.5

Анісімова О. Е.

Херсонський державний університет, Херсон, Україна

ORCID ID 0000-0001-9467-3975

**ВЗАЄМОДІЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗВО
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

DOI 10.14308/ite000796

У статті досліджено особливості взаємодії учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти в умовах дистанційного навчання. Визначено, що впровадження дистанційної форми навчання докорінно змінює традиційні підходи до комунікації між викладачами, студентами та адміністрацією, висуваючи нові вимоги до організації освітнього процесу. Автори наголошують, що ефективна взаємодія між учасниками освітнього процесу залежить від рівня цифрової грамотності, якості технічного забезпечення та адаптації освітніх програм до онлайн-середовища.

У роботі акцентується увага на сучасних технологіях та платформах, які використовуються у дистанційному навчанні, таких як Zoom, Google Meet, Microsoft Teams та Moodle. Аналізуються переваги дистанційної форми навчання, включаючи доступність освітніх ресурсів, можливість персоналізації навчального процесу та гнучкість у часі й місці навчання. Разом з тим, ідентифіковано основні виклики, що постають перед учасниками освітнього процесу. Це технічні проблеми (нестабільне підключення до Інтернету, відсутність відповідної техніки у студентів чи викладачів), недостатній рівень цифрової компетентності окремих учасників та брак інтерактивності в онлайн-взаємодії.

Авторка підкреслює, що ефективна взаємодія в умовах дистанційного навчання має базуватися на активному використанні сучасних освітніх технологій, забезпеченні двостороннього зворотного зв'язку та створенні сприятливого онлайн-середовища. Наголошується на тому, що використання Web-технологій, хмарних середовищ, платформ та інформаційно-комунікаційних технологій сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу, забезпечуючи індивідуалізований підхід та стимулюючи розвиток творчих здібностей здобувачів освіти. Вони підвищують інтенсивність та результативність навчання, створюючи умови для безперервного професійного розвитку. Це дозволяє опрацювати більший обсяг інформації та сприяє зростанню інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх фахівців освітньої галузі.

У статті пропонуються рекомендації для вдосконалення дистанційного навчання у ЗВО. Серед них – розвиток цифрової інфраструктури, підвищення рівня цифрової компетентності викладачів і студентів, вдосконалення методик дистанційного навчання. Наголошується на необхідності проведення регулярного моніторингу якості дистанційного навчання для його подальшого вдосконалення.

Результати дослідження підкреслюють важливість комплексного підходу до організації дистанційного навчання, що включає технічну, педагогічну та психологічну складові, а також активну комунікацію між усіма учасниками освітнього процесу.

Ключові слова: дистанційне навчання, заклади вищої освіти, взаємодія, цифрові платформи, освітній процес, цифрова грамотність, онлайн-освіта, технічні виклики, Moodle, Web-технології, Web-мультимедіа енциклопедія «Фребельпедагогіка».

У сучасних реаліях дистанційне навчання стало поширеною формою взаємодії учасників освітнього процесу.

З огляду на численні переваги дистанційного навчання, українська освітня система активно інтегрує велику кількість програм та платформ для підтримки освітнього процесу.

Питання взаємодії учасників освітнього процесу в умовах дистанційного навчання є актуальним для багатьох українських науковців, які досліджували різні аспекти цієї тематики.

Дистанційне навчання – сукупність навчальних засобів, що забезпечують надання інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання інформаційно-комунікативних технологій.

В Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні, зазначено, що «Інформаційні технології дистанційного навчання – це технології створення, передачі і збереження навчальних матеріалів, організації і супроводу навчального процесу дистанційного навчання за допомогою телекомунікаційного зв'язку» [5].

У дистанційному навчанні взаємодія між здобувачами освіти та викладачами відбувається в рамках спеціально організованого комунікативного середовища. Це середовище передбачає створення умов для спільної взаємодії, яка включає визначене місце, час і обопільну готовність до спілкування, спрямованого на досягнення навчальних цілей. Однак у форматі дистанційного навчання такий процес ускладнюється, оскільки вимагає організації спільної діяльності, а також сприйняття та розуміння інших учасників у віртуальному просторі [9].

В своїх дослідження українські науковці висловлювались щодо цього аспекту освітнього процесу. В. Кухаренко, науковець, який займався розробкою та впровадженням дистанційних технологій навчання в Україні, у своїх роботах аналізував вплив цифрових платформ на ефективність освітнього процесу та розглядав моделі взаємодії викладачів і здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання [6].

Відома українська дослідниця Н. Ярошук активно досліджувала психологічні аспекти дистанційної освіти. Її дослідження були спрямовані на вивчення емоційної взаємодії між викладачами та здобувачами освіти [12, с. 280].

Дистанційне навчання забезпечує гнучкість, доступність та ефективність освітніх послуг, що особливо важливо в умовах сучасних викликів, таких як пандемії, глобалізація та запровадження військового стану в Україні. Державні ініціативи, такі як Всеукраїнська онлайн-школа та Національна платформа онлайн-навчання, сприяють забезпеченню безкоштовного доступу до якісної освіти для здобувачів освіти. Одночасно з цим, комерційні платформи, такі як Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams та інші, надають інструменти для організації ефективного освітнього процесу в дистанційному форматі.

Українські заклади вищої освіти впроваджують власні системи управління навчанням, які базуються на відкритому коді або використовують популярні міжнародні платформи для адаптації освітніх програм до нових реалій. Такий підхід дозволяє не лише підтримувати освітній процес в умовах кризи, але й розширює доступ до освіти, підвищує якість навчання та сприяє розвитку професійних навичок серед здобувачів освіти на національному та міжнародному рівнях.

Проаналізуємо детальніше платформи для дистанційного навчання, які використовуються в українській освітній системі. Ці платформи можна поділити на державні, комерційні, університетські та освітні онлайн-платформи для професійного розвитку, кожна з яких виконує свою важливу функцію в забезпеченні дистанційної освіти. Аналіз платформ для дистанційного навчання представлено у Таблиці 1.

Ці платформи підтримують розвиток дистанційного навчання в Україні, забезпечуючи доступ до освітніх ресурсів різного рівня для здобувачів закладів дошкільної, загальної середньої та вищої освіти та викладачів ЗВО.

Здійснений аналіз онлайн-платформ для дистанційного навчання дозволяє стверджувати, що одним із найпопулярніших засобів організації дистанційної освіти у закладах вищої освіти України є платформа Moodle. Її відкритий код, гнучкі налаштування та потужний інструментарій роблять Moodle привабливим вибором для університетів, які прагнуть забезпечити якісне дистанційне навчання. Moodle дозволяє університетам легко адаптувати освітні курси до потреб здобувачів освіти, підтримує автоматизацію процесів оцінювання та надає інтерактивні інструменти для активної задіяності учасників в освітньому

процесі. Завдяки можливості масштабування та інтеграції з іншими освітніми сервісами, Moodle забезпечує ефективну організацію дистанційного навчання в ЗВО України, підтримуючи їхню готовність до викликів сучасної цифрової освіти.

Таблиця № 1.

Аналіз платформ для дистанційного навчання

Тип платформи	Платформа	Основні можливості	Цільова аудиторія
Державні	Всеукраїнська онлайн-школа (https://lms.e-school.net.ua/)	Надає відеоуроки для учнів за шкільною програмою, інтерактивні завдання, тести для контролю знань. Наприклад, уроки з математики, української мови та літератури для учнів різних класів.	Здобувачі освіти ЗЗСО
	Національна платформа онлайн-навчання (MOOCs in Ukraine)	Платформа, яка об'єднує українські університети та інші освітні заклади для розробки та проведення масових відкритих онлайн-курсів (MOOCs), доступних для широкої аудиторії. Пропонує відкриті онлайн-курси (MOOCs) з різних дисциплін, таких як економіка, програмування, менеджмент та ін.	Здобувачі освіти ЗДО, ЗЗСО, ЗВО
Комерційні	Moodle https://moodle.org/?lang=uk	Одна з найпопулярніших систем управління навчанням, яка широко використовується українськими університетами для організації дистанційного навчання. Ця платформа з відкритим кодом дозволяє університетам адаптувати її під свої потреби. Система управління навчальними матеріалами, інтерактивні завдання, автоматичне оцінювання. Наприклад, інтерактивні тести і робота з навчальними модулями в університетах.	Здобувачі освіти ЗДО, ЗЗСО, ЗВО
	Google Classroom https://classroom.google.com	Безкоштовна платформа від Google, яка дозволяє організовувати освітній процес, спілкуватися зі здобувачами та надавати їм навчальні матеріали у вигляді інтерактивних завдань. Дозволяє створювати онлайн-курси, надавати завдання та оцінки, взаємодіяти зі здобувачами через сервіси Google. Приклад – використання інтеграції з Google Docs для надання домашніх завдань або завдань для самостійного опрацювання.	Здобувачі освіти, викладачі ЗВО
	Microsoft Teams https://www.microsoft.com/en-us/microsoft-teams/log-in	Інтегрований у пакет Microsoft 365 інструмент, який забезпечує проведення онлайн-занять, відеоконференцій, групових обговорень та співпраці між викладачами і здобувачами. Забезпечує відеоконференції, чати та спільну роботу в реальному часі. Приклад – проведення лекцій, семінарів і групових проєктів у режимі відеозв'язку.	ЗЗСО, ЗВО

	Coursera https://www.coursera.org/	Міжнародна платформа, що надає доступ до онлайн-курсів від провідних світових університетів та навчальних центрів. Багато українських закладів освіти співпрацюють з Coursera для надання курсів своїм студентам.	Викладачі ЗВО, здобувачі освіти
	Udemy https://www.udemy.com/	Комерційна освітня платформа, яка пропонує велику кількість курсів з різних дисциплін, включаючи технології, бізнес, мистецтво, педагогіку та інші галузі.	Здобувачі освіти
	Zoom https://www.zoom.com/	Популярна платформа для відеоконференцій, яка активно використовується українськими навчальними закладами для проведення дистанційних занять, вебінарів та тренінгів.	Викладачі ЗВО, здобувачі освіти
Університетські	Платформи українських університетів https://ksuonline.kspu.edu/	Власна система дистанційного навчання на базі Moodle, яка дозволяє організовувати курси, виконання завдань та оцінювання для здобувачів цього закладу. Інструменти для створення курсів, комунікації між здобувачами та викладачами, інтерактивні елементи курсу. Наприклад, курси з із симуляціями, веб-мультимедіа енциклопедії, електронні бібліотеки, презентації, проекти та ін.	Здобувачі освіти ЗВО
Освітні онлайн-платформи для професійного розвитку	EdX: https://www.edx.org/	Міжнародна платформа для онлайн-курсів від провідних університетів, включаючи такі предмети як комп'ютерні науки, менеджмент, гуманітарні науки та інші.	Широке коло слухачів
	Skillshare	Платформа для професійного розвитку та вивчення нових навичок у сферах дизайну, бізнесу, програмування, маркетингу та інших.	Здобувачі освіти, всі, хто бажає опанувати нові навички
	LinkedIn Learning https://www.linkedin.com/learning	Освітня платформа від LinkedIn, яка пропонує курси для розвитку професійних навичок, включаючи управління проектами, лідерство, технічні компетенції та багато інших напрямків.	Здобувачі освіти, всі, хто бажає опанувати нові навички

Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) [11] - це відкрита система управління навчанням (LMS), що використовується для створення онлайн-курсів, управління освітнім процесом і підтримки дистанційної освіти. Moodle є однією з найпопулярніших платформ для дистанційного навчання у світі завдяки своїй гнучкості, доступності та потужному набору інструментів для викладачів і здобувачів освіти.

Основні характеристики Moodle [7]:

- відкрита платформа з відкритим кодом: Moodle є безкоштовним та постійно розвивається завдяки глобальній спільноті розробників;
- гнучкість і адаптивність: Moodle підтримує налаштування курсів відповідно до потреб конкретного університету або навчальної програми;
- підтримка різноманітних навчальних матеріалів: викладачі можуть додавати лекції, відео, презентації, інтерактивні тести, завдання, форуми та інші ресурси;

- оцінювання та моніторинг: Moodle забезпечує автоматичне оцінювання завдань, ведення журналів успішності та зворотний зв'язок для здобувачів [7].

Переваги Moodle для закладів вищої освіти:

- гнучка організація освітнього процесу: Moodle дозволяє університетам адаптувати навчальні курси відповідно до специфіки програм і студентів. Викладачі можуть створювати курси з різних предметів і організовувати їх у зручному для студентів форматі;

- масштабованість: Moodle підтримує велику кількість студентів, що особливо корисно для університетів із великим контингентом. Університети можуть легко налаштовувати платформу для роботи з тисячами користувачів без значного зниження продуктивності;

- інтерактивність і колаборація: Moodle забезпечує інструменти для активної взаємодії між студентами та викладачами через форуми, чати, опитування і групові завдання. Це сприяє підвищенню залученості студентів до навчального процесу;

- автоматизація оцінювання: Moodle дозволяє автоматизувати процес оцінювання за допомогою тестів, квізів, завдань, які можуть бути автоматично перевірені. Це полегшує роботу викладачів і забезпечує швидке надання зворотного зв'язку для студентів;

- моніторинг і аналітика: Moodle забезпечує детальний аналіз активності студентів, що дозволяє викладачам і адміністрації відстежувати прогрес учнів, їх участь у курсах та їхній академічний успіх [1];

- інтеграція з іншими сервісами: Moodle може бути інтегрований з іншими освітніми та адміністративними системами, що спрощує управління навчальним процесом. Це може включати інтеграцію з бібліотеками, системами управління навчальними планами та іншими інструментами університету;

- підтримка дистанційного навчання: Moodle є чудовим рішенням для організації дистанційного навчання, оскільки дозволяє студентам отримувати доступ до матеріалів, виконувати завдання і брати участь у курсах незалежно від місця їхнього перебування;

- доступність та економічність: оскільки Moodle є безкоштовною платформою з відкритим кодом, університети можуть використовувати її без додаткових витрат на ліцензії, що особливо важливо для бюджетних установ [8].

Таким чином, використання Web-технологій, хмарних середовищ, платформ та інформаційно-комунікаційних технологій сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу, забезпечуючи індивідуалізований підхід та стимулюючи розвиток творчих здібностей здобувачів освіти. Вони підвищують інтенсивність та результативність навчання, створюючи умови для безперервного професійного розвитку. Це дозволяє опрацювати більший обсяг інформації та сприяє зростанню інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх фахівців освітньої галузі.

Для успішної реалізації освітніх завдань здобувачам необхідно вміти користуватися глобальними та науково-освітніми комп'ютерними мережами, створювати програмні засоби для навчання (гіпертекстові та мультимедійні технології), а також використовувати комп'ютер для підготовки навчальних матеріалів та документації. Впровадження Web-технологій у педагогічну підготовку надає платформу для удосконалення професійних навичок, сприяючи зворотному зв'язку та інтеграції традиційної та онлайн-освіти.

Web-мультимедіа енциклопедії для дистанційного навчання є ефективним інструментом, що не лише полегшують доступ до навчальних матеріалів і організацію самостійної роботи, але й сприяють впровадженню інноваційних підходів в освітній процес. Завдяки мультимедійним ресурсам стає можливою взаємодія учасників освітнього процесу в умовах дистанційного навчання, здобувачі можуть комфортно засвоювати знання, використовувати різноманітні джерела інформації та розвивати свої навички через виконання творчих завдань і проєктів, що підвищує якість їхньої підготовки.

Яскравими прикладами організації інформаційно-комунікаційної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах дистанційного навчання на платформі Moodle є розробки WEB-мультимедійних матеріалів провідними науковцями педагогічного факультету Херсонського

державного університету, для підтримки вивчення освітніх компонент здобувачами спеціальностей 012 Дошкільна освіта та 013 Початкова освіта.

З метою оволодіння освітньою компонентою «Фребельпедагогіка» для здобувачів освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта на педагогічному факультеті було розроблено та запроваджено однойменну Web-мультимедіа енциклопедію «Фребельпедагогіка» (Розробники: Петухова Л.Є., Анісімова О.Е.) [4, с. 78-95].

Web-мультимедійна енциклопедія сприяє акцентуванню уваги на шляхах і засобах впровадження нових освітніх концепцій, формуванню активної та творчої особистості майбутнього вихователя дошкільного закладу; розробці інноваційних підходів до засвоєння знань; створенню ефективних методів, форм і засобів навчання та виховання дітей; а також проектуванню розвивальних педагогічних процесів.

Під час лекції викладач подає ключові поняття теми, надає пояснення та рекомендації для самостійного опрацювання матеріалу. Використання ресурсів Web-мультимедіа «Фребельпедагогіка» усуває необхідність ведення конспектів, оскільки здобувачі можуть у зручний час переглядати матеріал. Мультимедійний супровід лекцій покращує сприйняття питань для обговорення та створює сприятливі умови для роботи завдяки логічно структурованим слайдам PowerPoint. Інформаційне наповнення включає різні формати: текст, графіку, анімації та відео-фрагменти. Для ефективного опрацювання матеріалу на сторінках Web-мультимедіа «Фребельпедагогіка» розміщено теоретичні матеріали, довідкову інформацію, завдання для самостійного вивчення, а також додаткові завдання (створення вікторин, кросвордів, відео-фрагментів, презентацій, проєктів тощо). Приклад творчих завдань представлено на рис. 1, та рис. 2.

Рис. 1. Приклад виконання творчого завдання

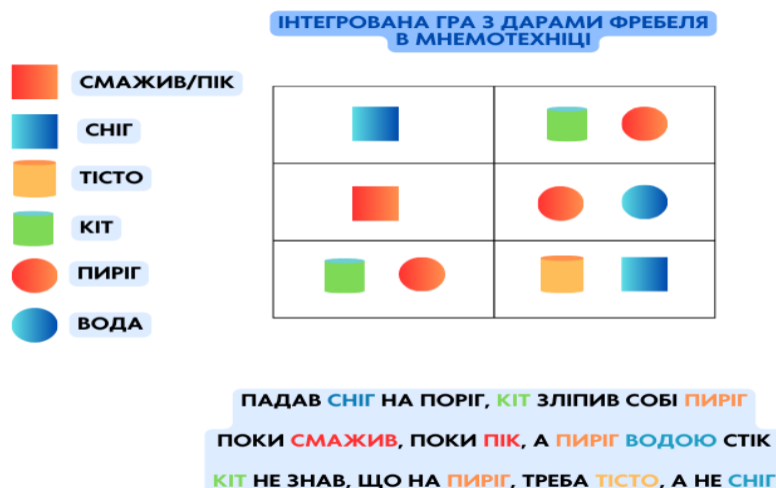

Рис. 2. Приклад виконання творчого завдання

Web-мультимедіа «Фребельпедагогіка» дозволяє здійснювати дистанційне управління організацією самостійної роботи здобувачів, координувати та контролювати її, а також впроваджувати інноваційні форми і методи в освітній процес закладів вищої освіти.

В умовах дистанційного навчання штучний інтелект (ШІ) набув значної популярності у закладах освіти, що обумовлено його здатністю оптимізувати освітній процес, підвищувати ефективність самостійного навчання та надавати індивідуалізовані освітні рішення. ШІ активно використовується для автоматизації рутинних завдань, аналізу освітніх даних і створення персоналізованих рекомендацій, що значно спрощує доступ до навчальних матеріалів і підвищує загальну якість освітнього процесу в дистанційних умовах.

Штучний інтелект (ШІ) – це галузь комп’ютерних наук, яка зосереджена на створенні систем і програм, здатних виконувати завдання, які зазвичай вимагають людського інтелекту [10].

До таких завдань належать:

- розпізнавання мовлення (як голосові помічники, наприклад, Siri або Google Assistant);
- обробка природної мови (здатність комп’ютера розуміти і генерувати людську мову);
- машинне навчання (система «вчиться» на основі великих наборів даних і покращує свої результати без додаткового програмування);
- комп’ютерний зір (розпізнавання образів, об’єктів і сцен на основі зображень чи відео);
- робототехніка (використання алгоритмів для контролю рухів роботів);
- автоматизація прийняття рішень (ШІ може аналізувати великі обсяги даних і робити прогнози або рекомендації) [3, с. 164].

Мовна модель – це система штучного інтелекту, яка проходить навчання на великих обсягах текстових даних для того, щоб розуміти та генерувати людську мову [2, с.57]. Вона дозволяє персоналізувати контент, розпізнавати потреби користувача та автоматизувати виконання певних завдань, що робить її фундаментом для розробки різноманітних додатків і платформ.

Навчальна дисципліна «Фребельпедагогіка», яка вивчається за допомогою Web-мультимедіа енциклопедії «Дари Фребеля», надає можливості використання штучного інтелекту. Здобувачі освіти після опрацювання теоретичного матеріалу, отримують творче завдання, яке можна виконати за допомогою ШІ (рис. 3, рис. 4)

Творче завдання до теми 6.Фрідріх Фребель про ознайомлення із навколишнім світом через працю в природі

Творче завдання:

1. Розробити макет оформлення квітника та городу, де діти спільно здійснюють трудові дії по догляду за рослинами.
2. Підготувати кросворд до теми

Рис. 3. Приклад виконання творчого завдання за допомогою ШІ

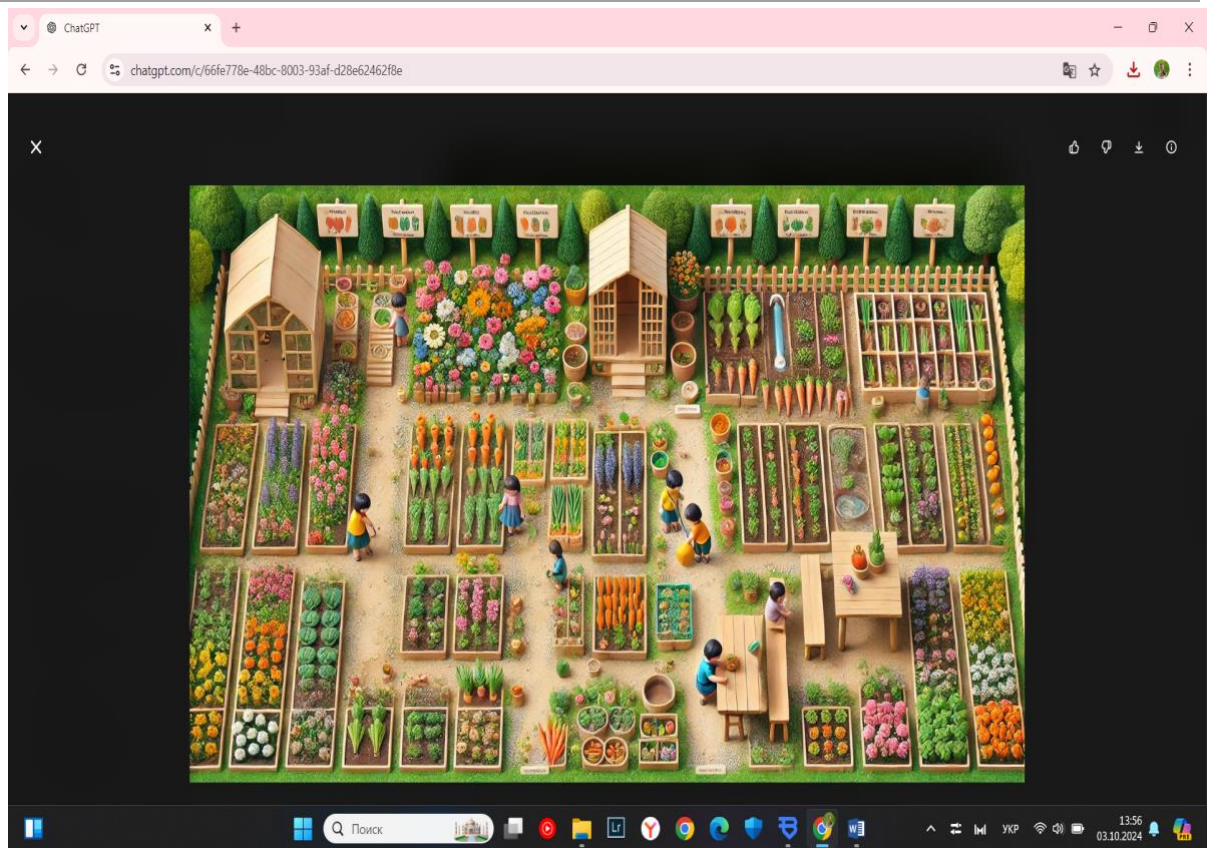

Рис. 4. Приклад виконання творчого завдання за допомогою ШІ

ШІ відкриває нові можливості для організації дистанційного навчання, роблячи його більш гнучким, інтерактивним і персоналізованим, що сприяє покращенню освітнього процесу та ефективності взаємодії між педагогом і студентом.

Висновки. Отже, в умовах дистанційного навчання взаємодія між учасниками освітнього процесу ЗВО набуває нових форм і значущості. Викладачі та здобувачі освіти, опинившись в умовах онлайн-навчання, змушені адаптувати свої комунікативні стратегії, покладаючись на цифрові платформи і технології. Незважаючи на виклики, такі як неможливість фізичної присутності та певна ізоляція, сучасні платформи для дистанційної освіти надають широкий спектр інструментів для інтерактивного спілкування, зворотного зв'язку та співпраці. Викладачі можуть ефективно управляти освітнім процесом, а здобувачі освіти отримують більше можливостей для персоналізації та гнучкості у навчанні. Проте, для забезпечення успішної взаємодії в дистанційному середовищі необхідно активно працювати над підвищенням цифрової грамотності, мотивації та самодисципліни всіх учасників освітнього процесу. Тільки за таких умов дистанційне навчання зможе забезпечити високу якість освіти та сприяти розвитку професійних компетентностей, необхідних у сучасному світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бомко О.Л. Переваги та недоліки LMS MOODLE як компонента інтегрованої комп'ютерної системи ЗВО. URL: <https://2019.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=34>
2. Глибовець М. М., Олецький О.В. Штучний інтелект. Київ: «Києво-Могилянська академія», 2002. 364 с.
3. Засоби штучного інтелекту: навч. посіб. / Р. О. Ткаченко, Н. О. Кустра, О. М. Павлюк, У. В. Поліщук; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 204 с.

4. Інструментарій інтерактивної взаємодії викладача закладу вищої освіти та здобувачів освіти : навчально-методичний посібник для викладачів та здобувачів освіти спеціальності «Дошкільна освіта», «Початкова освіта»; Укладачі: Петухова Л.Є, Анісімова О.Е. Херсон – Івано-Франківськ : ХДУ, 2023. С. 78-95.
5. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні року: постанова Міністерства освіти і науки України від 20 грудня 2000 р. URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.
6. Кухаренко В. М. Про систему дистанційного навчання у відкритому дистанційному курсі. Інформаційні технології в освіті. 2012. Вип. 11. С. 32-42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo_2012_11_6
7. Мокрієв М.В. Інтеграція moodle в інформаційно-освітнє середовище університету. URL: <https://2016.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=93>
8. Муковіз О. П. Методика роботи в системі Moodle // Комп'ютер у школі та сім'ї №7, 2007. С. 11-14. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/250/1/Stat_2.pdf
9. Організація дистанційного навчання в школі: методичні рекомендації. Упорядники: Коберник І., Звиняцьківська З. ГО «Смарт освіта», 2020. 71 с. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciynna%20osvita-2020.pdf>
10. Штучний інтелект / Онлайн вільна енциклопедія Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A8%D1%82%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82>
11. Що таке Moodle? URL: <https://moodle.org/mod/page/view.php?id=8174>
12. Ярошук Н. Ефективність педагогічної взаємодії в умовах дистанційного навчання. Вісник Львівського університету. Серія : Психологічні науки. 2021. Випуск 9. С. 277-283.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Bomko, O. L. (2019). Perevahy ta nedoliky LMS Moodle yak komponenta intehrovanoi kompiuternoi systemy ZVO [Advantages and disadvantages of LMS Moodle as a component of an integrated computer system of HEI]. Retrieved from <https://2019.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=34> [in Ukrainian].
2. Hlybovets, M. M., & Oletskyi, O. V. (2002). Shtuchnyi intelekt [Artificial intelligence]. Kyiv: "Kyievo-Mohylianska akademiia", 364 p. [in Ukrainian].
3. Tkachenko, R. O., Kustra, N. O., Pavliuk, O. M., & Polishchuk, U. V. (2014). Zasoby shtuchnoho intelektu: navch. posib. [Artificial intelligence tools: A textbook]. Lviv: Lvivska politehnika, 204 p. [in Ukrainian].
4. Petukhova, L. Ye., & Anisimova, O. Ye. (2023). Instrumentarii interaktyvnoi vzaiemodii vykladacha zakladu vyshchoi osvity ta здобувачів освіти: navchalno-metodychnyi posibnyk dlia vykladachiv ta здобувачів освіти spetsialnosti "Doshkilna osvita", "Pochatkova osvita" [Toolkit for interactive interaction between university teachers and students: A teaching and methodological manual for educators and students of "Preschool education," "Primary education" specialties]. Kherson – Ivano-Frankivsk: Kherson State University, pp. 78–95 [in Ukrainian].
5. Kontseptsiiia rozvytku dystantsiinoi osvity v Ukraini roku: postanova Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 20 hrudnia 2000 r. [Concept of development of distance education in Ukraine: Resolution of the Ministry of Education and Science of Ukraine of December 20, 2000]. Retrieved from <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html> [in Ukrainian].
6. Kukharenko, V. M. (2012). Pro systemu dystantsiinoho navchannia u vidkrytomu dystantsiinoho kursu [About the distance learning system in an open distance course]. Informatsiini tekhnologii v osviti, 11, pp. 32–42. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo_2012_11_6 [in Ukrainian].

7. Mokriiev, M. V. (2016). Intehratsiia Moodle v informatsiino-osvitnie seredovyshe universytetu [Integration of Moodle into the university's information and educational environment]. Retrieved from <https://2016.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=93> [in Ukrainian].
8. Mukoviz, O. P. (2007). Metodyka roboty v systemi Moodle [Methodology of work in the Moodle system]. *Kompiuter u shkoli ta simi*, 7, pp. 11–14. Retrieved from https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/250/1/Stat_2.pdf [in Ukrainian].
9. Kobernyk, I., & Zviniatskivska, Z. (2020). Orhanizatsiia dystantsiinoho navchannia v shkoli: metodychni rekomendatsii [Organization of distance learning at school: Methodological recommendations]. Kyiv: NGO "Smart Education", 71 p. Retrieved from <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciynna%20osvita-2020.pdf> [in Ukrainian].
10. Shtuchnyi intelekt [Artificial intelligence]. Wikipedia. Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A8%D1%82%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82 [in Ukrainian].
11. Shcho take Moodle? [What is Moodle?]. Retrieved from <https://moodle.org/mod/page/view.php?id=8174> [in Ukrainian].
12. Yaroshchuk, N. (2021). Efektyvnist pedahohichnoi vzaiemodii v umovakh dystantsiinoho navchannia [Efficiency of pedagogical interaction in conditions of distance learning]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii: Psykholohichni nauky*, 9, pp. 277–283 [in Ukrainian].

Olena Anisimova

Kherson State University, Kherson, Ukraine

INTERACTION OF PARTICIPANTS IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF HIGHER EDUCATION IN TERMS OF DISTANCE LEARNING

The article studies the peculiarities of interaction of participants in the educational process in institutions of higher education (HEI) in the conditions of distance learning. It is determined that the introduction of distance learning radically changes the traditional approaches to communication between teachers, students and administration, putting forward new requirements for the organization of the educational process. The authors emphasize that effective interaction between participants in the educational process depends on the level of digital literacy, the quality of technical support and the adaptation of educational programs to the online environment.

The work focuses on modern technologies and platforms used in distance learning, such as Zoom, Google Meet, Microsoft Teams and Moodle. The advantages of distance learning are analyzed, including the availability of educational resources, the possibility of personalizing the educational process and flexibility in the time and place of study. However, identified the main challenges facing the participants of the educational process. These are technical problems (unstable Internet connection, lack of appropriate equipment for students or teachers), insufficient level of digital competence of individual participants and lack of interactivity in online interaction.

The author emphasizes that effective interaction in the conditions of distance learning should be based on the active use of modern educational technologies, providing two-way feedback and creating a favorable online environment. It is noted that the use of Web-technologies, cloud environments, platforms and information and communication technologies helps to increase the efficiency of the educational process, providing an individualized approach and stimulating the development of creative abilities of applicants for education. They increase the intensity and effectiveness of training, creating conditions for continuous professional development. This allows us to process a larger amount of information and contributes to the growth of information and communication competence of future specialists in the educational sector.

The article offers recommendations for improving distance learning in HEI. Among them are the development of digital infrastructure, increasing the level of digital competence of teachers and students, improving distance learning methods. The need for regular monitoring of the quality of distance learning for its further improvement is noted.

The results of the study emphasize the importance of an integrated approach to the organization of distance learning, which includes technical, pedagogical and psychological components, as well as active communication between all participants in the educational process.

Keywords: distance learning, higher education institutions, interaction, digital platforms, educational process, digital literacy, online education, technical challenges, Moodle, Web-technologies, Web-multimedia encyclopedia "Frebelpedagogika".

Licensed under CC BY-NC-SA 4.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Стаття надійшла до редакції 24.07.2025

The article was received 24 July 2025